

Könyvem története

Több éve már, midőn egy hangtalan, pusztai nyári délután belépett hozzám – Nagyváradon – gróf Teleky Sándor, a vitéz, a híres honvédezredes.

Mint egy tavaszi napsugár, úgy hatott komor lelkivilágomra a gróf úr nyájas biztató szava.

Mert látva küszködő életem s tudva, hogy értek a főzéshez, kérdé:

– Miért nem írok egy eredeti magyar szakácskönyvet? – Nincsenek-e leírott jegyzeteim, valami különlegesebb ételekről?

– Igen, vannak – felelém.

– Ugyan kérem, adja ide, hadd nézem át.

Nagy szégyenkezve elő is álltam egy szakadozott füzetecskével. Amint érdeklélte lapozgatta, időnként megszólalt:

– No lám, ezt sem ismerem, ezt sem, ezt sem, pedig milyen jól hangzik a leírása, milyen ízletesnek képzelem e holmikát.

– Írja le kérem egy könyvbe ezeket az ételeket és még sok más, ami valószínűleg még a fejében van. Hiszen tárcákat is írt már, tehát ne féljen, jól fog az a szakácskönyv sikerülni. Egész életemben szerettem volna egy olyan szakácskönyvet látni, amelyet olyan egyén írt, aki írni és főzni is tudott. Ha kegyednek egy ilyen szakácskönyvet írni sikerül, még szerencsés lehet általa.

Némileg reménykedve, hálásan és fellelkedve fogadtam e jóságos szavakat. Aztán azonnal hozzáfogtam egy újkori szakácskönyv megírásához. És két hónap alatt meg is írtam azt. De hiába kerestem reá kiadót – 8 kerek esztendeig nem találtam

könyvemnek jóságában hívő lelket. Végre a véletlen, az annyi-
szor megénekelte véletlen segített engem is.

Most már itt van előttem a nemes gróf Teleky Sándor ezredes
úr levele, mely így hangzik:

Nagy-Bányán December 3-án 1891

Igen tisztelt asszonyom!

*Nagyon szépen köszönöm a könyvet; jól ettem és jóllaktam belőle.
Mondhatom, hogy élvezettel olvastam leírását azoknak a jó magyar
ételeknek, amelyeket olyan jóízűen élveztem míg gyomrom volt, any-
nyira nélkülöztem a számkivetésben s most már, vénkoromban csak
villa és kanálbegyen ebetem.*

*Én is konyítok valamit a szakácság művészetéhez. Nagy meste-
rem volt, ki titkaiba bevezetett: az öreg Dumas, aki Canem, Soyer
magaslatán állott és Brillat Savarin tudományát tökélyesítette.*

*Okos dolgot cselekedtem, amikor nagysádnak tanácsoltam, hogy ír-
jon „Szakácskönyvet”; valóban sikerült, s olyan, mint egy pirosra sült,
pompás pulykapecsenye.*

Isten áldja, üdvözlettel:

Teleky Sándor gróf

Könyvem hét hónap alatt megérte a második, bővített kiadást.
Mindezekért tehát hálás köszönetem és üdvözetem szálljon a
nemes gróf felé és a tisztelt közönséghez, amely oly kegyesen
kitüntettet.

* * *

Könyvem első kiadásának előszavát, a bevezető négy sor kivételével, mely szerencsémre tárgyaltanná lón, célszerűnek tartom ismét közleni:

Rendkívül változatos élettapasztalat után írtam le e szakácskönyvet, kizárólag a saját emlékezetemből összeszedve. Nincsen e könyvben egyetlen étel sem, melyet magam – legalább párszor – el ne készítettem volna.

Egyszerű, középosztálybeli háztartás keretébe illők ezek mind; de azért válogathat belőlük vagyonnal bíró nagyobb mérvű háztartást vezető nő is éppen úgy, mint a legszegényebb család, vagy azok a hivatalt teljesítő nők, kik egyszerű cselédek gondjaira kénytelenek háztartásaikat bízni, mert e szakácskönyvből könnyen és olcsón lehet igen jó ételeket főzni, vagy főzteni.

Én gazdag földbirtokos családból származtam, gazdasszony-ságom alapját hazulról szereztem. Később mint katonatisztné bejártam az ország majd minden vidékét; mindenütt megtanultam, ami jót és takarékosat csak észlelhettem. Szenvedélyes főzőné létemre gyönyörűséggel és rögtön megkészítettem a nekem tetsző ételeket. – Így gyűlt fel évek során át az én szakácsnői tudásom.

Soha életemben másnak a házánál nem főztem, és mind e mai napig saját háztartásomban dolgozom, de mert nagy csapások értek, megismerkedtem az anyagi küzdelmekkel is. Így lassan megtanultam, miképpen kell és lehet az elképzelhetetlenségig kevés anyagból a lehető legjobb ételeket előállítani.

Egészen magyar vagyok, ízlésre, szokásokra, s minthogy Erdélyben születtem, főzési modorom túlnyomóan erdélyies.

Most már évek óta a főzési tudományom adja kenyeremet.

Mindezeket előre bocsátva – úgy hiszem – van okom remélni, hogy a tisztelt közönség bizalmát megnyerem.

Zilaby Ágnes